

SVET EVROPE
EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

ZADEVA GRENKO V. SLOVENIA
(Pritožba št. 29891/02)

SODBA

STRASBOURG

13. julij 2006

Ta sodba bo postala dokončna pod pogoji iz drugega odstavka 44. člena Konvencije. Mogoče je, da bo na njej opravljena uredniška redakcija.

V zadevi Grenko v. Slovenija

je Evropsko sodišče za človekove pravice (tretja sekcija) v senatu, ki so ga sestavljali:

gospod J. HEDIGAN, *Predsednik senata*
gospod B.M. ZUPANČIČ,
gospod L. CAFLISCH,
gospod V. ZAGREBELSKY,
gospod E. MYJER,
gospod DAVID THÓR BJÖRGVINSSON,
gospa I. ZIEMELE, *sodniki*,

in gospod V. BERGER, *sodni tajnik*,

po posvetovanju za zaprtimi vrati 22. junija 2006

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 29891/02) proti Republiki Sloveniji, ki jo je pri Sodišču na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: Konvencija) 26. julija 2002 vložil slovenski državljani gospod Mihael Grenko (v nadaljevanju: pritožnik).

2. Pritožnika so zastopali odvetniki iz odvetniške pisarne Verstovšek. Slovensko vlado (v nadaljevanju: Vlada) je zastopal njen zastopnik gospod L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnik je na podlagi prvega odstavka 6. člena Konvencije zatrjeval, da je bilo trajanje postopka pred domačimi sodišči, v katerih je bil udeležen kot stranka, predolgo. Navajal je tudi pomanjkanje učinkovitega domačega pravnega sredstva v zvezi s predolгим trajanjem sodnega postopka (13. člen Konvencije).

4. Dne 7. septembra 2004 je Sodišče odločilo, da o pritožbi glede dolgega trajanja postopka in glede pomanjkanja učinkovitih pravnih sredstev v zvezi s tem obvesti Vlado. V skladu s tretjim odstavkom 29. člena Konvencije je odločilo, da hkrati odloči o dopustnosti pritožbe in o utemeljenosti zadeve.

DEJSTVA

5. Pritožnik je bil rojen leta 1979 in živi v Braslovčah.

6. Dejstva o zadevi, kot sta jih predstavili stranki, je mogoče povzeti, kot sledi.

7. Pritožnik se je 22. julija 1996 poškodoval v prometni nesreči, ki jo je povzročila tretja oseba. Povzročitelj je imel sklenjeno zavarovanje pri zavarovalnici T (V nadaljevanju: T).

8. Dne 19. aprila 1999 je pritožnik vložil odškodninsko tožbo pri Okrožnem sodišču v Celju in zahteval odškodnino v višini 25.256.340 SIT (tolarjev). Zahteval je tudi oprostitev plačila sodne takse.

9. Dne 31. avgusta 1999, 3. januarja in 14. novembra 2000, ter 19. januarja 2001 je pritožnik vložil spise, predlagal nove dokaze in ali prošnje za določitev naroka za obravnavo.

10. Dne 5. februarja 2001 je sodišče opravilo obravnavo, predlog pritožnika za določitev izvedenca za prometno varnost pa je bil odobren.

11. Dne 21. marca, 21. maja in 18. septembra 2001 je pritožnik vložil prošnje za določitev naroka za obravnavo.

12. Dne 9. maja 2002 je pritožnik vložil tožbeni spis in predlagal nove dokaze.

13. Dne 6. junija 2002 je sodišče prosilo, da Okrajno sodišče v Žalcu pregleda sodni spis iz kazenskega postopka. Dne 28. junija 2002 je slednje odgovorilo, da je kazenski postopek še vedno v teku na Višjem sodišču. Dne 2. junija 2002 je okrožno sodišče v Celju ponovilo svojo prošnjo in je 11. septembra 2002 prejelo sodni spis iz kazenske zadeve.

14. Dne 14. septembra 2002 je pritožnik vložil tožbeni spis.

15. Dne 18. oktobra 2002 je pritožnik vložil prošnjo za določitev naroka za obravnavo.

16. Dne 10. januarja 2003 je sodišče opravilo obravnavo. Sodišče je odobrilo prošnjo pritožnika za določitev dveh izvedencev, ki jo je vložil 23. januarja 2003. Dne 2. februarja 2004 je sodišče od obeh izvedencev pridobilo izvedensko mnenje.

17. Dne 18. februarja 2004 je pritožnik vložil pripravljalne spise.

18. Dne 16. marca 2004, potem ko je bil eden izmed izvedencev odpuščen, je sodišče določilo novega izvedenca.

19. Dne 23. marca 2004 je pritožnik vložil tožbeni spis, 17. maja 2004 pa je vložil prošnjo za določitev naroka za obravnavo.

20. Dne 9. junija 2004 je pritožnik zvišal svoj zahtevek.

21. Dne 22. junija in 21. septembra 2004 je sodišče opravilo obravnavi.

22. Dne 8. oktobra 2004 je sodišče sprejelo pisno sodbo, ki je deloma ugodila zahtevku pritožnika. Sodba je bila pritožniku vročena 23. novembra 2004.

23. Dne 3. decembra 2004 je pritožnik vložil pritožbo in zahteval, da okrožno sodišče popravi sodbo.

24. Postopek še ni zaključen.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. IN 13. ČLENA KONVENCIJE

25. Pritožnik se je pritožil zaradi nerazumno dolgega trajanja postopka. Skliceval se je na prvi odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče.«

26. Vsebinsko je pritožnik nadalje navajal, da pravna sredstva, ki so v Sloveniji na voljo za pospešitev nerazumno dolgih sodnih postopkov, niso učinkovita. 13. člen Konvencije določa da:

»Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.«

A. Dopustnost

27. Vlada se je sklicevala na to, da niso bila izčrpana domača pravna sredstva.

28. Pritožnik je izpodbijal to navedbo in trdil, da pravna sredstva, ki so bila na voljo, niso bila učinkovita.

29. Sodišče ugotavlja, da je obravnavana pritožba podobna zadevam *Belinger* in *Lukenda* (*Belinger v. Slovenija* (odl.), št. 42320/98, 2. oktober 2001, in *Lukenda v. Slovenija*, št. 23032/02, 6. oktober 2005). V omenjenih zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade o neizčrpanju domačih pravnih sredstev, saj je ugotovilo, da pravna sredstva, ki jih je pritožnik imel na voljo, niso bila učinkovita. Sodišče opozarja na ugotovitve v zadevi *Lukenda*, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje in neučinkovitega delovanja sodnega sistema.

30. Kar se tiče obravnavane zadeve, Sodišče ugotavlja, da Vlada ni predložila nobenih prepričljivih dokazov, zaradi katerih bi moralo Sodišče to zadevo obravnavati drugače od uveljavljene sodne prakse.

31. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu tretjega odstavka 35. člena Konvencije. Prav tako ni nedopustna iz katerih koli drugih razlogov. Zato je pritožbo razglasilo za dopustno.

B. Utemeljenost

1. Prvi odstavek 6. člena

32. Obdobje, ki ga je potrebno se je začelo 19. aprila 1999, na dan, ko je pritožnik vložil tožbo pri Okrožnem sodišču v Celju, in se še ni končalo. Upoštevano obdobje je torej trajalo sedem let in en mesec na dveh stopnjah sojenja.

33. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka ocenjevati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in vpletenih oblasti ter presoje, kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnika (gl. med drugim *Frydlender v. Francija* [GC], št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-VII).

34. Po proučitvi vsega predloženega gradiva in ob upoštevanju veljavne sodne prakse je Sodišče prišlo do zaključka, da je bilo trajanje postopka v obravnavani zadevi, še posebej kar se tiče trajanja postopkov na prvi stopnji, predolgo in ni izpolnilo zahteve po pravici do sojenja v razumnem roku.

Prišlo je torej do kršitve prvega odstavka 6. člena.

2. 13. Člen

35. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen Konvencije zahteva, da se zagotovi učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi za zatrjevano kršitev zahteve po sojenju v razumnem roku iz prvega odstavka 6. člena (gl. *Kudła v. Poljska* [GC], št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000-XI). Sodišče ugotavlja, da je navedbe in trditve Vlade zavrnilo že v prejšnjih zadevah (gl. *Lukenda*, naveden zgoraj) in ne vidi razloga, da bi v obravnavani zadevi prišlo do drugačnega zaključka.

36. Zato Sodišče meni, da je v obravnavani zadevi prišlo do kršitve 13. člena zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v domačem pravu, s katerim bi pritožnik mogel pridobiti odločbo, na podlagi katere bi lahko uveljavljal svojo pravico do sojenja v razumnem roku, kot to določa prvi odstavek 6. člena.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

37. 41. člen Konvencije določa, da:

»Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.«

A. Škoda

38. Pritožnik je zahteval 15.000 EUR (eurov) za nepremoženjsko škodo.

39. Vlada je zahtevku oporekala.

40. Sodišče ocenjuje, da je pritožnik gotovo utrpel nepremoženjsko škodo. Po prostem preudarku mu po tej postavki Sodišče prisoja odškodnino v višini 4.800 EUR (eurov).

B. Stroški

41. Pritožnik je zahteval tudi približno 1.064 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

42. Vlada je zahtevku oporekala po višini.

43. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov le, če dokaže, da so dejansko nastali, da so bili potrebni in da so razumno visoki. Sodišče ugotavlja, da so pritožnikovi odvetniki, ki so zastopali tudi pritožnika v zadevi Lukenda (navedeni zgoraj), vložili približno 400 pritožb, ki so, razen dejstev, praktično enake kot obravnavana. Zato Sodišče v obravnavani zadevi ob upoštevanju podatkov, s katerimi razpolaga, in na podlagi prej navedenih meril ocenjuje, da je pritožniku razumno prisoditi znesek 1.000 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

C. Zamudne obresti

44. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da se zamudne obresti obračunajo po mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, kateri se dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. razglašá, da je pritožba dopustna;
2. razsoja, da je prišlo do kršitve prvega odstavka 6. člena Konvencije;

3. *razsoja*, da je prišlo do kršitve 13. člena Konvencije;
4. *razsoja*,
 - (a) da mora tožena država v treh mesecih od dne, ko postane sodba pravnomočna v skladu z drugim odstavkom 44. člena Konvencije, plačati pritožniku 4.800 EUR (štiri tisoč osem sto eurov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč eurov) za stroške postopka, zvišano za morebitni davek;
 - (b) da se po izteku omenjenih treh mesecev in do plačila, na navedene zneske obračunajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, kateri se prištejejo tri odstotne točke;
5. *zavrne* v preostalem delu pritožnikov zahtevkov po pravičnem zadoščenju.

Spisano v angleščini in notificirano v pisni obliki 13. julija 2006 v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Vincent BERGER
Sodni tajnik

John HEDIGAN
Predsednik senata